

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av kärnenergilagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att vissa av kärnenergilagens stadganden om ekonomisk reservering för kärnavfallshantering skall ändras. Enligt förslaget skall effekten på fonderingsmålet av en stor överraskande ändring i den avfallshanteringsskyldiges ansvarsbelopp kunna utjämnas på högst tre år utan att systemets tryggande verkan riskeras. Det föreslås att betalningsrörelsen mellan de avfallshanteringsskyldiga, statens kärnavfallshanteringsfond och statsverket skall koncentreras till en dag i året. Det stadgande

som gäller utdelning av fondens vinst föreslås bli justerat. Dessutom föreslås det att parallellt med de överföringar som görs mellan fonden och statsverket och som går via budgeten skall staten få en möjlighet att uppta lån hos fonden.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1997 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 1997.

INNEHÅLL

	Sidan		Sidan
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1	DETALJMOTIVERING	9
ALLMÄN MOTIVERING	3	1. Motiveringar till lagförslaget	9
1. Nuläge	3	2. Närmare stadganden och bestämmelser	9
1.1. Lagstiftning och praxis	3	3. Ikraftträdande	9
1.2. Bedömningen av nuläget	5		
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	6	LAGTEXT	10
3. Propositionens verkningar	7	Lag om ändring av kärnenergilagen	10
3.1 Ekonomiska verkningar	7		
3.2. Övriga verkningar	8		
4. Beredningen av propositionen	8	BILAGA	12
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	8	Parallelltexten	12
		Lag om ändring av kärnenergilagen	12

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Enligt kärnenergilagen (990/87) skall den vars verksamhet leder till eller har lett till uppkomsten av kärnavfall sörja för att alla avfallshanteringsåtgärder som gäller detta avfall vidtas och göra vederbörliga förberedelser för åtgärderna. Den avfallshanteringskyldige skall också svara för alla kostnader för de åtgärder som gäller förberedelser och fullgörande. Till avfallshanteringen räknas också nedläggning av kärnanläggningar.

Kärnenergilagens 7 kap. innehåller stadganden om hur den avfallshanteringskyldige skall förbereda sig för de kostnader som kärnavfallet kommer att föranleda i framtiden. Utgångspunkten är att om den avfallshanteringskyldige av något skäl inte längre kan ombesörja avfallshanteringen, har staten tillräckligt med garantier för att kostnaderna inte måste betalas med samhällsmedel. Garantier får staten av den avfallshanteringskyldige å ena sidan i form av årliga avgifter för kärnavfallshanteringen, vilka betalas till statens kärnavfallshanteringsfond, och å andra sidan i form av säkerheter.

Storleken på den avgift för kärnavfallshantering som skall betalas till fonden vid utgången av mars varje år bestäms som skillnaden mellan det s.k. fonderingsmålet och den s.k. fondandelen. Fonderingsmålet bestäms enligt en viss beräkningsmodell utgående från den avfallshanteringskyldiges

ansvarsbelopp, med vilket i lagen avses de kostnader som ännu återstår för hanteringen av det kärnavfall som den avfallshanteringskyldige dittills har producerat.

För att de fasta kostnaderna för en kärnanläggnings kärnavfallshantering, framför allt kostnaderna för urbruktagningen av anläggningen, via avgiften för kärnavfallshanteringen, skall återspeglas jämnt på elpriset, höjs fonderingsmålet och ansvarsbeloppets relationstal småningom mot ett under den periodiseringstid som börjar när anläggningen startas. Periodiseringstidens nominella längd är 25 år, men tack vare det höga kapacitetsutnyttjandet i landets båda kärnkraftsanläggningar kommer de nuvarande avfallshanteringskyldigas fonderingsmål att nå ansvarsbeloppen innan 25-årsperioden går ut, d.v.s. redan under de närmaste åren. En avfallshanteringskyldig måste årligen till staten överlåta betryggande säkerheter som motsvarar skillnaden mellan ansvarsbeloppet och fonderingsmålet. När periodiseringstiden har gått ut följer fonderingsmålet ansvarsbeloppet. I tabell 1 presenteras utvecklingen åren 1989–1996 för de sammanräknade ansvarsbeloppen och fonderingsmålen hos landets nuvarande avfallshanteringskyldiga samt en uppskattning av den kommande utvecklingen.

Tabell 1. Ansvarsbeloppens och fonderingsmålens utveckling åren 1989-1996 samt en uppskattning av den kommande utvecklingen (i miljarder mark)

År	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Summan av ansvarsbeloppen	4,87	5,06	4,95	4,92	5,49	5,53	6,86	5,84
Summan av fonderingsmålen	1,88	2,27	2,51	2,73	3,02	3,38	3,82	4,23
År	2000	2010	2020	2030	2040	2050	2060	2070
Summan av ansvarsbeloppen	6,2	6,4	6,0	3,8	1,9	0,8	0	0
Summan av fonderingsmålen	5,2	6,4	6,0	3,8	1,9	0,8	0	0

Obs. Den summa av ansvarsbeloppen som har förts in för varje år utgör summan av de belopp som har fastställts för den sista dagen under föregående kalenderår. Dessa ansvarsbelopp är utgångsuppskattningar när det gäller att fastställa fonderingsmålen.

Fondandelen igen utgör det belopp av medel som den avfallshanteringsskyldige har på sitt konto i fonden. Fondandelen har varje år sedan avgiften för avfallshanteringen fastställdes ökats både med tidigare avgifter för

kärnavfallshanteringen och med avkastning-
en från fondens utlåning. I tabell 2 har som exempel anförts Industrins Kraft Ab:s fondandels utveckling åren 1989-1996.

Tabell 2. Industrins Kraft Ab:s fondandels utveckling åren 1989-1996 (i miljoner mark)

År	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Fondandelen före utdelningen av fondens avkastning	1241	1479	1752	1903	2050	2236	2467	2715
Andel av fondens avkastning	+62	+143	+184	+197	+225	+193	+176	+191
Avgift för kärnavfallshantering	+176	+130				+38	+72	+9
Återburet överskott			-33	-50	-39			
Fonderingsmål (= ny fondandel)	1479	1752	1903	2050	2236	2467	2715	2914

En avfallshanteringsskyldig eller alternativt dennes aktieägare har i kärnenergilagen getts rätt att ur fonden mot betryggande säkerheter låna 75 % av den fondandel som senast fastställts för den avfallshanteringsskyldige. Det belopp av fondens tillgångar som inte lånas ut på basis av detta står till statens förfogande och kan överföras till statsverket. För de medel som överförs till statsverket betalar staten en ersättning, som till sitt belopp motsvarar den ränta som de avfallshanteringsskyldiga betalar för sina lån och som är bunden till Finlands Banks grundränta. För överföringen av medel mellan statsverket och fonden har i statsbudgeten både på inkomst- och utgiftssidan tagits in ett moment under handels- och industriministeriets huvudtitel.

I praktiken har avgiften för kärnavfallshantering och betalningen av ränta på lånen, återutlåningen till den avfallshanteringsskyldige, statens betalning av ersättning samt överföringen till statsverket skötts på samma dag och i mån av möjlighet genom att posterna har kvitterats mot varandra.

En avfallshanteringsskyldig måste inte nödvändigtvis varje år betala en avgift för kärnavfallshanteringen. Fonderingsmålet kan något år visa sig vara mindre än fondandelen. Då uppkommer ett överskott på den avfallshanteringsskyldiges konto i fonden. En dylik situation blir allt vanligare när kärnavfallshanteringen framskrider, eftersom mängden åtgärder som kvarstår och i motsvarande grad kostnaderna för dem minskar.

När avfallshanteringen har slutförts, blir inga medel kvar på den kärnavfallshanteringsskyldiges konto i fonden.

Fonderingsmålet kan minska också av andra skäl. Ett exempel på ett sådant fall är att Imatran Voima Oy och Industrins Kraft Ab kom till en lösning där slutförvaringen av använt bränsle sköts gemensamt. Detta medför betydande inbesparingar jämfört med en separat lösning och det kan också ses i bolagens fonderingsmål för år 1996.

Enligt 42 § kärnenergilagen skall överskottet "utan dröjsmål" återbäras till den avfallshanteringsskyldige. Statens kärnavfallshanteringsfond har tolkat detta stadgande så att under de år då överskott har uppkommit har det återburits så snabbt som det tekniskt har varit möjligt, d.v.s. i praktiken vid utgången av februari. Med stöd av 52 § har dessa medel i samband med detta överförts från statsverket tillbaka till fonden för att återbäras till den avfallshanteringsskyldige. Också för dessa återbäringar finns ett eget moment på utgiftssidan i statsbudgeten. Enligt statsrådets beslut om de allmänna villkoren för lån som ges av statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar (166/88) kan återbäringen vid behov kvitteras mot de fordringar som fonden har hos den avfallshanteringsskyldige, genom att fonden ges rätt att i detta syfte låta lånekapital eller räntor för dem förfalla till betalning.

Totalt har med stöd av kärnenergilagen hittills från statens kärnavfallshanteringsfond till statsverket överförts 1,2 milj. mk och

från statsverket återburits 127 milj. mk till fonden. Fondens kapital uppgår i detta nu till 4,23 mrd mk.

1.2. Bedömningen av nuläget

Systemet för ekonomisk reservering för kärnavfallshantering har fungerat enligt de förväntningar som ställdes på det i samband med att kärnenergilagen stiftades. Några drag som är oväsentliga med tanke på själva systemets tryggande verkan men som i praktiken är problematiska med tanke på systemets funktion har dock kommit fram.

Det har visat sig att en kärnavfallshanterings-skyldigs ansvarsbelopp av olika skäl kan visa sig vara t.o.m. märkbart större än den summa som enligt lagen ett år tidigare har uppskattats som grund för skyldigheten att överlåta säkerheter. Om de grunder enligt vilka ansvarsbeloppet har uppskattats förändras väsentligt mitt under året, kan det krävas att mera säkerheter skall överlåtas. Motsvarande höjning av fonderingsmålet

sker härvid först vid ingången av följande år. Sedan periodiseringstiden har upphört överförs ändringarna av ansvarsbeloppet, oberoende av hur stora ändringarna är, i sin helhet till fonderingsmålet för följande år. I och med detta återspeglar sig stora ändringar i ansvarsbeloppet omedelbart i elpriset under ett år. Lagen gör det möjligt för statsrådet att av särskilda skäl tillåta att fonderingsmålet på en gång fastställs att under högst fem år vara lägre än ansvarsbeloppet. Däremot möjliggör lagen inte att en överraskande ökning genom ett administrativt lättare förfarande fördelas på några av de följande åren.

På motsvarande sätt kan ansvarsbeloppet överraskande också minska så mycket att detta kan medföra problem för statens medelskötsel när det gäller att från staten till kärnavfallshanteringsfonden överföra de medel som behövs för återbäring av det överskott som denna minskning medför. I tabell 3 presenteras avvikelserna mellan de hittills fastställda ansvarsbeloppen vid utgången av året och de uppskattningar som prognosticerades ett år tidigare.

Tabell 3. Kraftbolagens slutligt fastställda ansvarsbelopps avvikelse från de tal som beräknats ett år tidigare (i miljoner mark)

År	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
Imatran Voima Oy	+52	+77	+58	+588	+61	+1319	-426
Industrins Kraft Ab	+215	-207	-33	+16	+27	+112	-511

(+) = större än beräknat

(-) = mindre än beräknat

För Imatran Voima Oy:s del sammanhänger avvikelserna med en ändring av kostnaderna för återsändningen av använt bränsle och sedermera med att återsändningarna upphörde. I dessa fall har statsrådet med stöd av 46 § kärnenergilagen fattat beslut om att utjämna effekten av höjningarna på flera år. För Industrins Kraft Ab:s del sammanhänger de mest betydande avvikelserna med ändringar i de avfallshanteringslösningar som använts som grund för beräkningarna och med färdigställandet av slutdeponeringsutrymmet för mellan- och lågaktivt avfall. I fråga om avvikelserna för år 1995 gick bolaget med på att fonderingsmålet inte minskades så att det motsvarade ändringen i ansvarsbeloppet. För närvarande ger lagen dock en möjlighet till detta endast medan

periodiseringstiden pågår.

När en avfallshanterings-skyldigs fondandel krediteras med den årliga avkastningen från kärnavfallshanteringsfonden, förutsätter lagens ordalydelse att den räntefordran som fonden har hos den avfallshanterings-skyldige beaktas som om den redan vore betald. Dessa fordringar kan emellertid användas i den utlånings- och placeringsverksamhet som ger fonden inkomster först sedan de har betalats till fonden. Denna olägenhet har hittills inte medfört några betydande avvikelser i beloppen av avgifterna för kärnavfallshantering, men den kan i princip leda till en mycket ojämlig behandling av de avfallshanterings-skyldiga.

Återbäringen av ett överskott en månad tidigare än den övriga betalningsrörelsen

mellan de avfallshanteringskyldiga och fonden medför för systemet för ekonomisk reservering samt ur statens och den avfallshanteringskyldiges synvinkel en onödig förflyttning av medel fram och tillbaka. Ur den avfallshanteringskyldiges synvinkel ger också de medel som finns i statsverket ränta, som denne får sig tillgodoräknad i form av en minskning av avgiften för kärnavfallshanteringen.

I praktiken är överföringarna till statsverket lån som staten upptar. Som en följd av överföringen får staten med stöd av kärnenergilagen ansvaret för att en lika stor summa återbärs någon gång i framtiden till statens kärnavfallshanteringsfond. Dessutom betalar staten till fonden årligen en ersättning som motsvarar ränta och vars storlek har kopplats till grundräntan.

Det att de medel som skall överföras cirkuleras via budgeten enligt bruttoprincipen förorsakar dock följdverkningar, som verkar störande i synnerhet på möjligheterna att jämföra budgeterna för olika år. När åter-

bäringarna blir allmännare förväntas det att fondöverföringarna kommer att ses på utgiftssidan i budgeten i betydligt större belopp än tidigare och samtidigt också i större belopp än på inkomstsidan. Detta kan ses som ett behov att utöka budgetens inkomstsida t.ex. genom ny lånpptagning, fastän det i praktiken endast är fråga om att långivaren byts.

Varje avfallshanteringskyldigs fonderingsmål, avgifter för kärnavfallshanteringen och överskott fastställs först i januari och februari under budgetåret. Det slutliga fastställandet av deras storlek påverkas av många faktorer, som det är svårt och delvis t.o.m. omöjligt att bedöma exakt i det skede då propositionen med förslag till statsbudget görs upp. I motsvarande grad är det svårt att förutse de anslag som behövs på de moment som ansluter sig till fondöverföringarna. De anslag som har ingått i propositionen om statsbudgeten under kärnenergilagens giltighetstid och överföringarna mellan statsverket och fonden presenteras i tabell 4.

Tabell 4. Anslagen i regeringens budgetpropositioner samt de verkliga överföringarna mellan statsverket och fonden (i miljoner mark)

Moment 32.01.60 (Överföring till statens kärnavfallshanteringsfond)								
År	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Förslag			0,00	0,80	1,20	1,20	0,77	23,00
Genomfört			33,10	50,90	41,10	0,46	0,77	0,79
Överskridning			33,10	50,10	39,90	-0,74	0,00	-22,81
Moment 12.32.80 (Överföring från statens kärnavfallshanteringsfond)								
År	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
Förslag	513,0	65,0	55,0	92,0	103,0	102,8	96,8	95,0
Genomfört	513,1	118,7	40,0	108,4	113,6	90,8	111,9	103,2
Överskridning	0,1	53,7	-15,0	16,4	10,6	-12,0	15,1	8,2

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Med propositionen eftersträvas att vissa sådana stelheter skall undanröjas som redan nu anstränger eller i framtiden sannolikt kommer att anstränga den praktiska verksamheten i systemet för ekonomisk reservering för kärnavfallshantering. Dessa stelheter kunde inte förutses när kärnenergilagen stiftades. De föreslagna ändringarna har ingen

betydelse med tanke på systemets tryggnadsverkan.

Det föreslås att till 40 § skall fogas ett stadgande som gör det möjligt att på högst tre kalenderår utjämna den effekt som en stor överraskande ändring i ansvarsbeloppet har på fonderingsmålet. Förfarandet skall kunna användas både då ansvarsbeloppet ökar och då det minskar. Såsom i andra motsvarande fall, skall statsrådet också i fråga om detta utfärda allmänna bestämmel-

ser om förfarandet som preciserar lagen. Med stadgandet skall inte ingripas i skyldigheten enligt 44 § 1 mom. att överlåta betryggande säkerheter som täcker skillnaden mellan ansvarsbeloppet och fonderingsmålet. Statsrådet skall fortsättningsvis ha en möjlighet enligt 46 § att i ett enskilt fall av särskilda skäl utjämna en höjning av fonderingsmålet på fem år.

Betalningsrörelsen mellan de avfallshanteringskyldiga, fonden och statsverket försöker man koncentrera till en dag i året. I detta syfte föreslås det att 42 § kärnenergilagen skall ändras så att återbäringen av ett överskott från fonden till en avfallshanteringskyldig kan flyttas till ingången av april årligen, för att återbäringen skall kunna förläggas till samma tid som övrig betalningsrörelse mellan de avfallshanteringskyldiga, fonden och statsverket.

Vidare är målet att undanröja en sådan situation där någon av de avfallshanteringskyldiga genom att låta bli att betala ränta kan få oförtjänt nytta på bekostnad av dem som erlägger sin avgift i tid. Denna situation sammanhänger med utdelningen av vinst från fonden och den möjliggörs av den nuvarande ordalydelsen i lagen. Detta kan åtgärdas genom att 51 § ändras så att i den beaktas fondens räntefordran hos en avfallshanteringskyldig.

De stadganden som gäller överföringar av medel mellan fonden och statsverket skall ändras så att överföringarna kan göras också inom ramen för de moment i budgeten som gäller statens lånupptagning. För att detta skall kunna åstadkommas föreslås det att 52 § skall ändras så att jämsides med statens möjlighet att överföra medel från fonden till statsverket också skall finnas en möjlighet att från fonden uppta ett lån på samma räntevillkor och andra villkor som gäller för de avfallshanteringskyldiga. Statsrådet skall fortfarande ha makt att välja vilket förfarande det använder. Avsikten är att enbart låneförfarandet skall användas i fortsättningen.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Utjämningen av en ändring av fonderingsmålet har inga direkta ekonomiska verkningar, eftersom hur allmän användning-

en av förfarandet blir beror på statsrådets beslutanderätt och statsrådet redan i dagens läge har möjlighet att använda motsvarande förfarande av särskilda skäl. Avsikten är att använda det nya förfarandet för att utjämna överraskande höjningar och sänkningar på ca 100—200 miljoner mark. I kärnanläggningarnas elproduktionskostnader kommer detta i motsvarande grad att ses på så sätt att en höjning eller sänkning på 1—2 penni av kWh-kostnaderna som gäller ett år utjämnas på tre år. De statsekonomiska effekterna av att förfarandet används ses främst som en utjämning av penningflödena mellan staten och fonden. Jämfört med nuläget antingen minskar eller ökar ändringen temporärt statens möjlighet att låna medel ur fonden. Den finansiella betydelsen av denna ändring beror igen på skillnaden mellan grundräntan och marknadsräntan. För närvarande är räntan för statens femårsobligationer lägre än den ränta som skall betalas till fonden. Då när skillnaden mellan marknadsräntan och den ränta som skall betalas till fonden är en procentenhet, är betydelsen av utjämningen som störst 300 000 mark antingen till statens eller den avfallshanteringskyldiges fördel.

Förflyttningen av tidpunkten för återbäringen av ett överskott, då överskottet skall återbäras, minskar i princip den avfallshanteringskyldiges möjligheter att under en månad i placeringssyfte använda den summa som skall återbäras och minskar i motsvarande grad statens behov att täcka återbäringen under samma månad med ett lån som tas upp någon annanstans. Också i detta fall är storleken av den förlust som den avfallshanteringskyldige lider och av den nytta som staten får beroende av räntefoten.

Om överföringarna mellan fonden och statsverket ändras till lån har detta inga ekonomiska verkningar, eftersom överföringarna också hittills de facto har varit lån. I statsbudgeten ändras överföringarna från inkomster under handels- och industriministeriets huvudtitel till lån som har upptagits på basis av den låntagningsfullmakt som ingår i huvudtiteln skulder. Överföringarna i motsatt riktning och betalningen av ersättning skall ändras till återbetalning av lån och räntebetalning.

Statens lånupptagning i sig har effekter på den s.k. EMU-värdigheten. Den summa som det i detta sammanhang är fråga om, som störst uppskattningsvis 400 milj. mk, inverkar dock inte i väsentlig grad på denna.

3.2. Övriga verkningar

Propositionen har inga verkningar på organisationen eller personalen. Den har inte heller några verkningar på miljön eller på de olika medborgargruppernas ställning.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag på handels- och industriministeriet. Den har gått på remiss till finansministeriet, miljöministeriet och statens kärnavfallshanteringsfond samt till de kärnavfallshanteringskyldiga som i dagens läge omfattas av systemet för ekonomisk reservering, d.v.s. Imatran Voima Oy, Industrins Kraft Ab och Statens tekniska forskningscentral. Alla har förhållit sig positiva till förslaget. Det förfaran-

de med vilket man i stället för att göra överföringar till statsverket kan övergå till statlig upplåning, baserar sig på finansministeriets utlåtande och avviker från vad som föreslogs i det utkast som gick på remiss. Utgående från kraftbolagens utlåtanden har i propositionen gjorts vissa preciseringar av ordalydelsena.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Propositionen sammanhänger vad gäller ändringen av 42 och 52 §§ kärnenergilagen med propositionen om statsbudgeten för 1997 och är avsedd att bli behandlad i samband med den. I budgetpropositionen har inte längre inbegripits några moment som sammanhänger med kapitalöverföringarna mellan fonden och statsverket.

DETALJMOTIVERING

1. Motiveringar till lagförslaget

40 §. Enligt det nya 3 mom. som föreslås kommer fonderingsmålet inte nödvändigtvis i alla situationer att vara av samma storlek som ändringen av ansvarsbeloppet när periodiseringstiden har gått ut. Också under periodiseringstiden skall avvikelser kunna göras från det fonderingsmål som fastställs enligt 2 mom. Om ansvarsbeloppet vid utgången av ett år är betydligt större eller mindre än den förhandsuppskattning som gjordes ett år tidigare, kan en del av ändringen när fonderingsmålet fastställs fogas till eller dras ifrån fonderingsmålet under de två följande åren. Senast under det tredje året skall ansvarsbeloppet och fonderingsmålet vara lika stora. Till paragrafens 1 mom. fogas en hänvisning till det nya 3 mom.

42 §. Enligt stadgandet skall fonden kunna skjuta upp återbäringen av överskottet till den första vardagen i april, d.v.s. till samma dag som den avfallshanteringskyldige enligt 42 § senast skall betala avgifterna för kärnavfallshanteringen under de år när den 31 mars är en lördag eller söndag. Det föreslås att till paragrafen också skall fogas ett stadgande med stöd av vilket fonden har en oomtvistad rätt till kvittningsförfarande.

43 §. Statsrådet skall också utfärda allmänna bestämmelser om tillämpningen av 40 § nya 3 mom.

51 §. Som grund för utdelningen av vinst från fonden skall inte längre användas fondandelarna eller täckningsandelarna som sådana, eftersom det i dem med stöd av 51 § också ingår räntor som influtit under det kalenderår som föregick räkenskapsåret, oberoende av om de redan har betalats eller inte. I stället skall, när fondandelarna vid tidpunkten i fråga under räkenskapsåret används, som en minskande faktor beaktas de räntor som vid denna tidpunkt ännu inte har betalats för den avfallshanteringskyldiges lån. Dessa medel har ju inte stått till förfogande i fondens utlåningsverksamhet. Minskningen skall också göras för den tid då räntorna ännu inte har förfallit till betalning.

52 §. Med ett stadgande som sätts in mellan de nuvarande 2 och 3 mom. skall staten ges rätt att låna den del av fondens medel som de avfallshanteringskyldiga eller aktieägarna i deras ställe inte lånar eller som inte

har överförts till statsverket i enlighet med 2 mom. Lånen till staten skall ges tills vidare eller för en viss tid. Också i det här fallet skall staten fortfarande ha en skyldighet att återbära medel till fonden oberoende av lånetiden, om fonden behöver dem för att återbära ett överskott. Fonden bör meddela om återbäringsbehovet minst en månad på förhand.

Genom de ändringar som skall göras i de nuvarande 3 och 5 mom. binds räntan för statens lån till samma storlek som ersättningen enligt 2 mom. och garanteras att de allmänna villkoren för statens lån är de samma som de allmänna villkoren för de lån som beviljas de avfallshanteringskyldiga.

Till följd av det nya 3 mom. måste hänvisningarna till andra moment ändras i de nuvarande 2—5 mom.

53 §. Efter den föreslagna ändringen av 42 § blir momentet onödigt.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Hänvisningen i 102 § i kärnenergiförordningen (161/88) till överföringarna till statsverket skall ändras så att de motsvarar den ändring som gjorts i lagen.

Avsikten är att om tillämpningen av 40 § nya 3 mom. skall med stöd av 43 § 1 mom. fogas bestämmelser till statsrådets beslut om reservering av medel för kostnader för kärnavfallshantering (165/88). Statsrådet skall besluta hur stor en ändring skall vara innan stadgandet tillämpas och hur stor del av ändringen som högst kan lämnas obeaktad.

För tillämpningen av det ändrade 42 § 2 mom. skall handels- och industriministeriet för statens kärnavfallshanteringsfond utfärda en bestämmelse om att återbäringen av överskottet tidsmässigt skall ske samtidigt som den avfallshanteringskyldige betalar ränta som förfallit till betalning på ett lån som denne upptagit i fonden och återbetalar lånet.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i kärnenergilagen av den 11 december 1987 (990/87) 53 § 2 mom.,
ändras 40 § 1 mom., 42 § 2 mom., 43 § 1 mom., 51 § och 52 § 2—5 mom. samt
fogas till 40 § ett nytt 3 mom. samt till 52 § ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3—5
 mom. blir 4—6 mom., som följer:

40 §

Fonderingsmålet

Fonderingsmålet för varje kalenderår skall vara lika stort som ansvarsbeloppet i slutet av föregående kalenderår. För en jämnare fördelning av kärnavfallshanteringens kostnadseffekter på flera av kärnanläggningens driftsår skall fonderingsmålet likväl, när de i 2 eller 3 mom. stadgade villkoren uppfylls, vara mindre än ansvarsbeloppet.

Om ansvarsbeloppet vid slutet av ett kalenderår avviker betydligt från den uppskattning av ansvarsbeloppet vid slutet av samma kalenderår som har fastställts i enlighet med 44 § 1 mom., kan en del av denna ändring av ansvarsbeloppet lämnas obeaktad när fonderingsmålet för de två år som följer på kalenderåret i fråga fastställs.

42 §

Avgifterna för kärnavfallshantering samt överskottet

Är kalenderårets fonderingsmål mindre än fondandelen den sista december föregående år, skall detta överskott återbäras till den avfallshanteringsskyldige senast den första vardagen i april samma kalenderår. Den fordran som fonden har på den avfallshanteringsskyldige får användas för att ett överskott som skall återbäras till honom skall kunna kvitteras som betalt i enlighet med villkoren

för det lån som den avfallshanteringsskyldige har fått.

43 §

Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål

Statsrådet utfärdar allmänna bestämmelser om det sätt på vilket de i 35 § nämnda kostnaderna skall beaktas då ansvarsbeloppet beräknas, om det förfarande som skall iaktas vid beräkning av fonderingsmålet i de fall som avses i 40 § 2 och 3 mom. och om övriga grunder för reserveringen.

51 §

Statens kärnavfallshanteringsskatt och förlust

Med kalenderårets vinst av statens kärnavfallshanteringsskatt krediteras och med fondens förlust debiteras fondandelarna och täckningsandelarna den sista december under kalenderåret i samma förhållande som det i vilket motsvarande fondandelar och täckningsandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden. När relationstalen beräknas dras från fondandelen eller täckningsandelen vid denna tidpunkt den ränta som har upplupit på den avfallshanteringsskyldiges lån från fonden under de föregående åren men som vid denna tidpunkt ännu inte har betalats.

52 §

Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar

— — — — —
Det belopp av fondens medel som inte lånats ut med stöd av 1 mom. eller 48 § 2 mom. står till statens förfogande och kan i statsbudgeten överföras från fonden till statsverket på viss tid. Har medel överförts till statsverket, skall i statsbudgeten årligen upptas ett anslag för återbetalning av de medel som respektive år skall återföras till fonden, och för betalning av en sådan ersättning till fonden som till beloppet motsvarar den i 4 mom. stadgade räntan, för den tid under vilken medel ur fonden varit överförda till statsverket.

Staten har rätt att för en viss tid låna det belopp av fondens tillgångar som inte har lånats ut med stöd av 1 mom. eller 48 § 2 mom. eller som inte har överförts till statsverket med stöd av 2 mom. Staten skall avkorta sitt lån inom utgången av den kalendermånad som följer på begäran, alltid när fonden ber om detta för att kunna återbära

ett fastställt överskott till en avfallshanteringskyldig.

Den ränta som med stöd av 1 eller 3 mom. skall uppbäras för lån från fonden skall vara minst lika stor som Finlands Banks grundränta, ökad med två procentenheter. Överstiger stegringen av konsumentpriserna, räknat från december till december, den genomsnittliga nivån på Finlands Banks grundränta under samma kalenderår, höjs räntan med det överstigande beloppet, avrundat till närmaste fulla fjärdedelsprocent.

Förblir fondens medel oanvända så som anges i 1—3 mom., skall fonden mot betryggande säkerheter placera de oanvända medlen på något annat sätt, så att bästa möjliga avkastning erhålls.

Angående de allmänna villkoren för de lån som ges en avfallshanteringskyldig beslutar statsrådet på framställning av vederbörande ministerium. Samma villkor gäller i tillämpliga delar också de lån som getts med stöd av 3 mom.

—————
Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

Helsingfors den 13 september 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Handels- och industriminister *Antti Kalliomäki*

Lag

om ändring av kärnenergilagen

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i kärnenergilagen av den 11 december 1987 (990/87) 53 § 2 mom. ändras 40 § 1 mom., 42 § 2 mom., 43 § 1 mom., 51 § och 52 § 2–5 mom. samt fogas till 40 § ett nytt 3 mom. samt till 52 § ett nytt 3 mom., varvid det ändrade 3–5 mom. blir 4–6 mom., som följer:

Gällande lydelse

40 §

Fonderingsmålet

Föreslagen lydelse

40 §

Fonderingsmålet

Fonderingsmålet för varje kalenderår skall vara lika stort som ansvarsbeloppet i slutet av föregående kalenderår. För en jämnare fördelning av kärnavfallshanteringens kostnadseffekter på flera av kärnanläggningens driftsår skall fonderingsmålet likvärl, när de i 2 mom. stadgade villkoren uppfylls, vara mindre än ansvarsbeloppet.

Fonderingsmålet för varje kalenderår skall vara lika stort som ansvarsbeloppet i slutet av föregående kalenderår. För en jämnare fördelning av kärnavfallshanteringens kostnadseffekter på flera av kärnanläggningens driftsår skall fonderingsmålet likvärl, när de i 2 eller 3 mom. stadgade villkoren uppfylls, vara mindre än ansvarsbeloppet.

Om ansvarsbeloppet vid slutet av ett kalenderår avviker betydligt från den uppskattning av ansvarsbeloppet vid slutet av samma kalenderår som har fastställts i enlighet med 44 § 1 mom., kan en del av denna ändring av ansvarsbeloppet lämnas obeaktad när fonderingsmålet för de två år som följer på kalenderåret i fråga fastställs.

42 §

Avgifterna för kärnavfallshantering samt överskottet

 Är kalenderårets fonderingsmål mindre än fondandelen den sista december föregående år, skall detta överskott utan dröjsmål återbäras till den avfallshanteringsskyldige.

 Är kalenderårets fonderingsmål mindre än fondandelen den sista december föregående år, skall detta överskott återbäras till den avfallshanteringsskyldige senast den första var-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

43 §

Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål

Statsrådet utfärdar allmänna bestämmelser om det sätt på vilket de i 35 § nämnda kostnaderna skall beaktas då ansvarsbeloppet beräknas, om det förfarande som skall iaktas vid beräkning av fonderingsmålet i de fall som avses i 40 § 2 mom. och om övriga grunder för reserveringen.

51 §

Statens kärnavfallshanteringsfonds vinst och förlust

Med kalenderårets vinst av statens kärnavfallshanteringsfond krediteras och med fondens förlust debiteras fondandelarna och täckningsandelarna den 31 december under kalenderåret i samma förhållande som det i vilket motsvarande fondandelar och täckningsandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden.

43 §

Fastställande av ansvarsbelopp och fonderingsmål

Statsrådet utfärdar allmänna bestämmelser om det sätt på vilket de i 35 § nämnda kostnaderna skall beaktas då ansvarsbeloppet beräknas, om det förfarande som skall iaktas vid beräkning av fonderingsmålet i de fall som avses i 40 § 2 och 3 mom. och om övriga grunder för reserveringen.

51 §

Statens kärnavfallshanteringsfonds vinst och förlust

Med kalenderårets vinst av statens kärnavfallshanteringsfond krediteras och med fondens förlust debiteras fondandelarna och täckningsandelarna den sista december under kalenderåret i samma förhållande som det i vilket motsvarande fondandelar och täckningsandelar under kalenderåret utgjort tillgångar i fonden. När relationstalen beräknas dras från fondandelen eller täckningsandelen vid denna tidpunkt den ränta som har upplupit på den avfallshanteringsskyldiges lån från fonden under de föregående åren men som vid denna tidpunkt ännu inte har betalats.

52 §

Statens kärnavfallshanteringsfonds tillgångar

Det belopp av fondens medel, som inte lånats ut med stöd av 1 mom. eller 48 § 2 mom., står till statens förfogande och beloppet kan i statsförslaget överföras från fonden till statsverket på viss tid. Har medel överförts till statsverket, skall i statsförslaget

Det belopp av fondens medel som inte lånats ut med stöd av 1 mom. eller 48 § 2 mom. står till statens förfogande och beloppet kan i statsbudgeten överföras från fonden till statsverket på viss tid. Har medel överförts till statsverket, skall i statsbudgeten

Gällande lydelse

årligen upptas ett anslag för återbetalning av de medel, som respektive år skall återföras till fonden, och för betalning av en sådan ersättning till fonden, som till beloppet motsvarar den i 3 mom. stadgade räntan, för den tid under vilken medel ur fonden varit överförda till statsverket.

Den ränta som med stöd av 1 mom. skall uppbäras för lån från fonden skall vara minst lika stor som Finlands Banks grundränta, ökad med två procentenheter. Överstiger stegringen av konsumentpriserna, räknat från december till december, den genomsnittliga nivån på Finlands Banks grundränta under samma kalenderår, höjs räntan med det överstigande beloppet med det överstigande beloppet, avrundat uppåt till närmaste fulla fjärdedelsprocent.

Förblir fondens medel oanvända så som anges i 1 och 2 mom., skall fonden mot betryggande säkerheter placera de oanvända medlen på något annat sätt, så att bästa möjliga avkastning erhålls.

Angående de allmänna villkoren för lånen besluter statsrådet på framställning av handels- och industriministeriet.

Föreslagen lydelse

ten årligen upptas ett anslag för återbetalning av de medel som respektive år skall återföras till fonden, och för betalning av en sådan ersättning till fonden som till beloppet motsvarar den i 4 mom. stadgade räntan, för den tid under vilken medel ur fonden varit överförda till statsverket.

Staten har rätt att för en viss tid låna det belopp av fondens tillgångar som inte har lånats ut med stöd av 1 mom. eller 48 § 2 mom. eller som inte har överförts till statsverket med stöd av 2 mom. Staten skall avkorta sitt lån inom utgången av den kalendermånad som följer på begäran, alltid när fonden ber om detta för att kunna återbära ett fastställt överskott till en avfallshanteringskyldig.

Den ränta som med stöd av 1 eller 3 mom. skall uppbäras för lån från fonden skall vara minst lika stor som Finlands Banks grundränta, ökad med två procentenheter. Överstiger stegringen av konsumentpriserna, räknat från december till december, den genomsnittliga nivån på Finlands Banks grundränta under samma kalenderår, höjs räntan med det överstigande beloppet, avrundat uppåt till närmaste fulla fjärdedelsprocent.

Förblir fondens medel oanvända så som anges i 1–3 mom., skall fonden mot betryggande säkerheter placera de oanvända medlen på något annat sätt, så att bästa möjliga avkastning erhålls.

Angående de allmänna villkoren för *de lån som ges en avfallshanteringskyldig besluter statsrådet på framställning av vederbörande ministerium. Samma villkor gäller i tillämpliga delar också de lån som getts med stöd av 3 mom.*

53 §

Begränsningar vid återbäring av säkerheter och överskott

Det överskott som skall återbäras till den avfallshanteringskyldige får inte utbetalas förrän denne fullgjort sina skyldigheter beträffande säkerheterna.

(2 mom. upphävs)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.